

VÝROČNÍ ZPRÁVA NEMOCNIČNÍCH KAPLANŮ 2020

VÝROČNÍ ZPRÁVA NEMOCNIČNÍCH KAPLANŮ

Obsah

Úvodní slovo	5
Kdo je nemocniční kaplan?	6
Krátký pohled do historie poskytování duchovní služby	7
Poskytování klinické pastorační péče ve FN Olomouc a roce 2020	8
Zaměstnanecké pracovní poměry	9
Poradna pro pozůstalé HOŘEC	10
Jak se nás dotkl COVID?	12
Přehled vybraných statistických souhrnů v roce 2020	13
Další aktivity NK	20
Životní příběhy těch, kterým jsme se věnovali...	22
Poděkování	26

Kolektiv nemocničních kaplanů FNOL

Fotografie: Archiv FN Olomouc

Design, grafická úprava: Dalibor Janeček
Olomouc 2021

VÝROČNÍ ZPRÁVA NEMOCNIČNÍCH KAPLANŮ

Úvodní slovo

Vážení a milí,
představujeme vám výroční zprávu nemocničních kaplanů (dále „NK“) za rok 2020. Chtěli bychom se spolu s vámi ohlédnout zpět a seznámit vás s tím, co se za uplynulý rok událo.

V nemocnici potřebuje člověk vedle odborného ošetření také porozumění a duchovní podporu a pomoc při hledání odpovědi na otázky v souvislosti s nemocí.

Hlavním úkolem nemocničních kaplanů je být člověku nablízku v tom, co prožívá. Doprovázet jej v těžkostech, sdílet s ním radost i naději, smutek a bolest. Byli jsme k dispozici nejen pacientům, ale i jejich blízkým a v neposlední řadě také zaměstnancům nemocnice.

Rok 2020 nám všem přinesl novou nemoc, která se prolnula celým světem. I ve FNOL byla s příchodem pozitivních COVID pacientů zavedena opatření omezující pohyb personálu. Nemohli jsme tak pravidelně docházet na všechny kliniky a setkání s NK probíhalo jen na vyžádání a na povolení ošetřujícího personálu. Některá oddělení se nám zcela uzavřela. Druhá vlna pandemie byla jiná. Dlouhodobá nelepšící se situace přispívala k vysílení, stresu a zdravotníci se na nás začali více obracet. Začali jsme docházet už i na COVID oddělení, kam byli i častěji voláni k nemocným pacientům kněží. Zdravotníci na COVID odděleních byli potěšeni, že jsme „v tom byli s nimi“ a my jsme se moc rádi stali součástí jejich týmů.

Q₂

dětská klinika - lůžka

klinická psychologie - oddělení
- ambulance

Kdo je nemocniční kaplan?

„Nemocniční kaplan“ je mezinárodní označení osoby vykonávající klinickou pastorační péči (dále „KPP“) ve zdravotnických, příp. sociálních službách a hospicích. Působí na základě pověření daného svou církví a smlouvy s nemocnicí. Služba NK je nedílnou součástí komplexní péče o pacienty, jejich blízké a v neposlední řadě i personál nemocnice.

V náročném období nemoci si člověk pokládá otázky po smyslu života, utrpení, umírání, smrti, víry ale i otázky týkající se kvality dosavadního života. Tyto otázky často vzbuzují touhu po sdílení, smíření či odpuštění. Na tyto potřeby reagovala služba nemocničních kaplanů, kteří sloužili všem pacientům způsobem, jaký oni potřebují.

Častou domněnkou bývá, že NK doprovází pouze věřící pacienty. Spirituální potřeby má ale každý člověk. Při rozhovoru se mnohdy otevírala témata, která nemocný neměl odvahu doposud vyslovit. Setkání s NK může pomoci k přijetí obtíží souvisejících s nemocí, s druhými, s Bohem. Z našich zkušeností je vnitřní smíření snad nejdůležitější pro to, aby člověk prožíval svou nemoc nebo konec života v pokoji. Nemocniční kaplan nabízí blízkost, rozhovor o tématech na základě přání pacienta, četbu z Bible a jiné křesťanské duchovní literatury, modlitbu, na požádání zprostředkování návštěvy duchovního.

Krátký pohled do historie poskytování duchovní služby

Nemocnice v Olomouci se začala stavět na konci 19. století. V historii působili v nemocnici duchovní z různých řádů. Za doby totalitního režimu ustoupila duchovní služba nemocným do ilegality. Po revoluci v listopadu r. 1989 začala být duchovní služba vykonávána veřejně.

V roce 2010 začali po dohodě FNOL a Arcibiskupství olomouckého působit v nemocnici nemocniční kaplani. Ve stejném roce byla zřízena v monobloku A i nemocniční kaple, která slouží přednostně pro zaměstnance a pacienty.

V dalších letech se služba postupně rozšiřovala, tým NK se rozrůstal. Začali jsme pravidelně docházet na některé kliniky, kde si naši službu vyžadovali. V roce 2015 vznikla na základě zkušeností a práce s pozůstalými a příbuznými zemřelých pacientů Poradna Hořec.

Do týmu NK přibyli i další kaplani nejenom z katolické církve. Postupně se začal rozšiřovat okruh klinik, na kterých jsme pacienty pravidelně navštěvovali.

Poskytování klinické pastorační péče ve FN Olomouc a roce 2020

Poskytování KPP probíhalo na základě žádostí pacientů, jejich příbuzných nebo zdravotníků. Služba nemocničních kaplanů byla zdravotníky nabízena na jednotlivých odděleních již při přijetí pacientů k hospitalizaci. Na klinikách, v ambulancích i čekárnách byly umístěny informační materiály o službě NK.

KROMĚ POSKYTOVÁNÍ SLUŽBY NA VYŽÁDÁNÍ PŘICHÁZELI KAPLANI V ROCE 2020 PO DOHODĚ S VEDENÍM KLINIK NA NÁSLEDUJÍCÍ ODDĚLENÍ S PRAVIDELNOU NABÍDKOU PÉČE NEMOCNÝM

- Klinika anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny
- Klinika anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny - NIP/DIOP
- Hemato-onkologická klinika
- I. chirurgická klinika
- I. interní klinika
- II. interní klinika
- Onkologická klinika
- Klinika plicních nemocí a tuberkulózy
- Oddělení urgentního příjmu
- COVID oddělení
- Dětská klinika

SLUŽBA NEMOCNIČNÍCH KAPLANŮ DÁLE ZAHRNOVALA

- nepřetržitou přítomnost na telefonu
- provoz Poradny Hořec
- roznášení svatého přijímání a zprostředkování kontaktu s knězem
- starost o nemocniční kapli dle liturgického roku
- možnost osobního setkání - každé úterý v době od 15:00 do 16:00 hodin byl v nemocniční kapli přítomen některý z NK
- přímluvnou modlitbu - do schránky v kapli bylo možné vkládat prosby, které jsme zahrnovali do modliteb i přímluv při nedělní mši svaté sloužené v kapli
- prezentování služby NK na veřejnosti a v rámci vstupních školení nových zaměstnanců FNOL
- zabezpečení praxí a poskytování konzultací

Zaměstnanecké pracovní poměry v roce 2020

Během roku 2020 roku působilo ve FN Olomouc 10 NK: Roman Nehera, Jana Březinová, Marie Maňáková, Dominik Opatrný, Magdalena Lis, Alena Rosová, Vojtěch Lamač, Filip Fürst, Vítězslav Vurst, Jaroslav Křivánek. Tým byl složen ze sedmi kaplanů, kteří měli pověření ke službě od Římskokatolické církve, po dvou od Církve adventistů sedmého dne a jednoho od Církve československé husitské. Pracovní poměr v roce 2020 ukončili Roman Nehera, Dominik Opatrný, Alena Rosová. Nově jsme přivítali Filipa Fürsta, Vojtěcha Lamače a Vítězslava Vursta.

Na poskytování duchovní péče se s NK podíleli především tito kněží: Bohumír Vitásek, Antonín Krasucki, Antonín Štefek, Šimon Batori, Rafael Budil, Josef Opluštil, Rudolf Smahel, Libor Churý, Josef Malota, Savio Řičica, Česlav Plachý a Petr Chalupa.

Poradna pro pozůstalé HOŘEC

Poradna Hořec vznikla v roce 2015. Hlavním cílem bylo poskytovat psychosociální podporu a pomoc příbuzným pacientů a pozůstalým. Během poradenského procesu jsme se zaměřovali na témata týkající se předně umírání a smrti, pohřebních rituálů, truchlení.

Služby byly poskytovány zdarma. Provoz zajišťovali nemocniční kaplani, kteří byli zároveň certifikovanými poradci pro pozůstalé. Odbornou garantkou Poradny Hořec byla PhDr. Mgr. Naděžda Špatenková, Ph.D., MBA, psycholožka a socioložka, průkopnice poradenství pro pozůstalé v ČR.

V roce 2020 jsme se znovu setkali se zástupci olomouckých pohřebních služeb a neředitelského hřbitova, kde jsme předali propagační materiály.

ÚRYVEK A PŘÍBĚHU POZŮSTALÉ PANÍ HANY /ZKRÁCENO/

Nezbývalo mi než čekat, tentokrát na telefon, kdy mi někdo řekne, že je konec. S každým zvukem mobilu jsem s sebou škusbla. Ale z nemocnice nikdo nevolal. Odpoledne už jsem to nevydržela a volala zase já. Vyšetření ukázalo, že přetrvává malinká činnost mozku a dle české legislativy není možné, aby byl takový pacient dárce. Řekli mi, že se vyšetření bude zítra opakovat. Výsledek byl stejný. Sdělili mi, že dárce být nemůže, že ho převáží zpět do spádové nemocnice a tam se počká, než začnou selhávat orgány a zemře. Jasně mi řekli, ať se přijedu rozloučit a teď je zase vše jinak. Naděje žádná a zase jen čekání na nic. Ten den jsem za manželem ještě jela. I když to bylo hodně zvláštní, když jsem se s ním už vlastně rozloučila. Ale měla jsem ještě mluvit s doktorem a podepsat nějaké papíry k převozu a převzít jeho osobní věci atd. Vydali mi jeho snubní prstýnek. Byl to nezvyk, že ho nemá na prstě. Za celých 9,5 roku ho nesundal a teď jsem ho držela v ruce. Rozhovor s doktorem byl tradiční, nic co by mě překvapilo. Už jsem se na nic neptala a řekla, že podepíšu co je třeba. Tento den ale skončil jinak než všechny ty předešlé, kdy jsem jela domů úplně vyřízená. Vlastně nevím, jak to přesně bylo, kdo co zařídil nebo domluvil. Třeba mi jí poslal můj manžel?! Ale najednou přede mnou stála paní kaplanka, a že pomáhá i příbuzným. V první moment jsem chtěla utéct, ale mé nohy to nezvládly. Už jsem po tom všem vůbec nechtěla nic poslouchat. Hlavou mi běželo: Zase další necitlivý člověk, který se bude tvářit, že je to vlastně vše úplně normální, že jen já nezvládám své emoce. Že vše bude zase dobrý a plno rad a naučených frází. Ale jak jsem pak byla ráda, že jsem zůstala! Tak empatického a citlivého člověka jsem dlouho nepotkala. Paní Jana Březinová si se

mnou hodinu a půl povídala, přestože už jí dávno skončila pracovní doba. Mluvila úplně jinak než do té doby všichni. A přestože vůbec nevěděla, jestli jsem, nebo nejsem věřící, vedla svoji pomoc tak, že mě do ničeho netlačila, nepřesvědčovala o své pravdě, že tak to je. Patří jí moje obrovské díky! Ten den jsem poprvé odjížděla z nemocnice a nebrečela! Konečně jsem měla pocit, že mě někdo chápe a snaží se mi pomoci.

Bez pár dnů je to teď 5 měsíců co nás opustil milovaný manžel a tatínek našich 2 dětí. Pořád je to neskutečně bolestivé. Ta prázdnota uvnitř srdce i v domě je nenahraditelná. Cítím se tak sama. Jako bych už nikam nepatřila. Připomíná nám ho každá maličkost. A i když jsem první týdny chtěla jít za ním, tak vím, že musím bojovat. Slíbila jsem mu přeci, že se o kluky postarám. Víím, že by na nás byl pyšný. Občas mě přijde pozdravit do snu nebo během dne pohládít. Na těch 15 let se zapomenout nedá. Miluji ho a vím, že můj život už bez něj nikdy nebude takový, jaký byl. Přesto však doufám, že mi život připraví ještě něco hezkého!

Na závěr bych chtěla napsat, že i kdybych věděla, co vše nás čeká, šla bych do toho všeho znova! I když to bylo někdy hodně náročné, tak vím, že on byl ta moje druhá půlka. A i když jeho konec byl pro mě traumatizujícím zážitkem, na který člověk nikdy nezapomene, tak jsem ráda, že ten poslední den, co si pamatuje, strávil doma a užil si ho tak, jak chtěl a uměl. Tímto bych mu ještě jednou chtěla poděkovat za vše, co pro nás dělal. Jaký byl skvělý manžel a tatínek. Miluji Tě navždy!

S paní Janou jsem ve spojení pořád. Na začátku mi volala, to mi taky pomáhalo. Jelikož bydlím dál, tak není v mých možnostech jezdit za ní tak často, jak bych chtěla. Ale jsme ve spojení alespoň přes email či telefon. Na tomto místě bych Vám, Jani, chtěla taky moc poděkovat! Vaše práce je obdivuhodná!

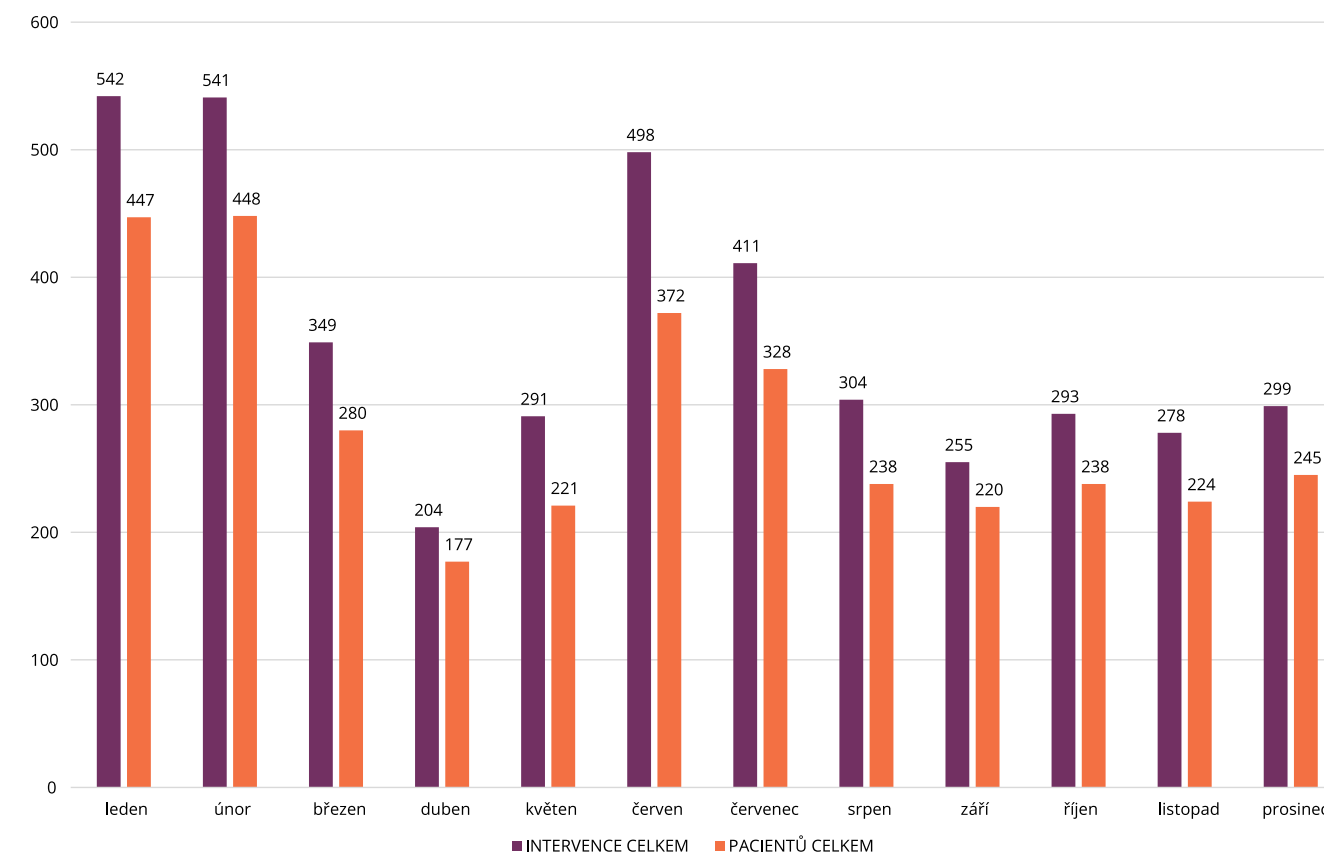
Jak se nás dotkl COVID?

Jak je vidět ze srovnání jednotlivých let (viz graf), rok 2020 znamenal z pohledu kaplanské služby úbytek intervencí. Není ovšem složité najít vysvětlení, proč tomu tak bylo. Rok 2020 začal obvyklým způsobem. Jenže už po necelých třech měsících byla práce kaplanů zásadním způsobem ovlivněna a omezena první vlnou onemocnění COVID-19. Opatření spojená s tehdy neznámým onemocněním znamenala omezení styku s pacienty na mnoha odděleních nejen pro veřejnost, ale i pro kaplany. Některá oddělení se stala téměř uzavřenými a například oddělení urgentního příjmu se muselo operativně rozdělit na infekční a neinfekční část. Postupem času spolu s obnovou relativně běžného chodu nemocnice jsme se také my, kaplani, dostávali k častějším kontaktům s pacienty a k normálnímu fungování. S příchodem druhé vlny pandemie zřídila nemocnice samostatnou COVID ambulanci a postupně i několik COVID oddělení. Na tato oddělení jsme postupně začali docházet za pacienty, kteří vzhledem k svému onemocnění prožívali silné pocity strachu, nejistoty, osamění. S pocity nejistoty, stresu a vyčerpání se potýkal i personál všech oddělení, zejména ovšem těch, kde se starali o COVID pozitivní pacienty. Jsme rádi, že jsme i sem mohli přinášet naději, povzbuzení a pochopení jak pacientům, tak personálu.

Přehled vybraných statistických souhrnů v roce 2020

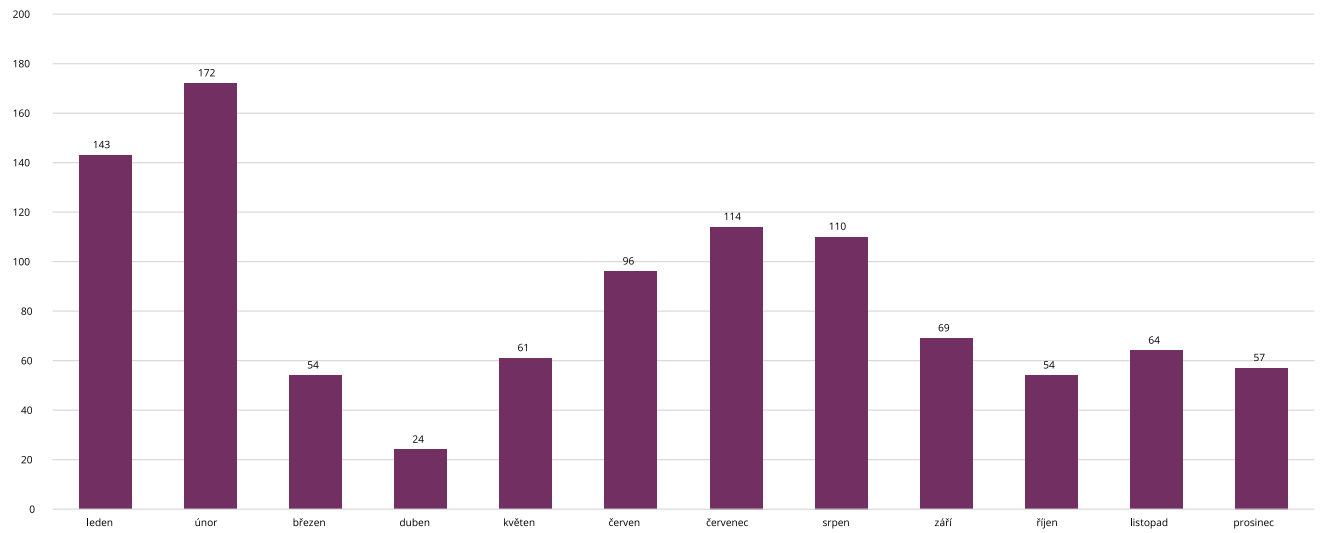
GRAF 1) POČET INTERVENČÍ CELKEM / VE VZTAHU K CELKOVÉMU POČTU OSOB.

Intervencí se rozumí setkání v délce od 5 do 30 minut

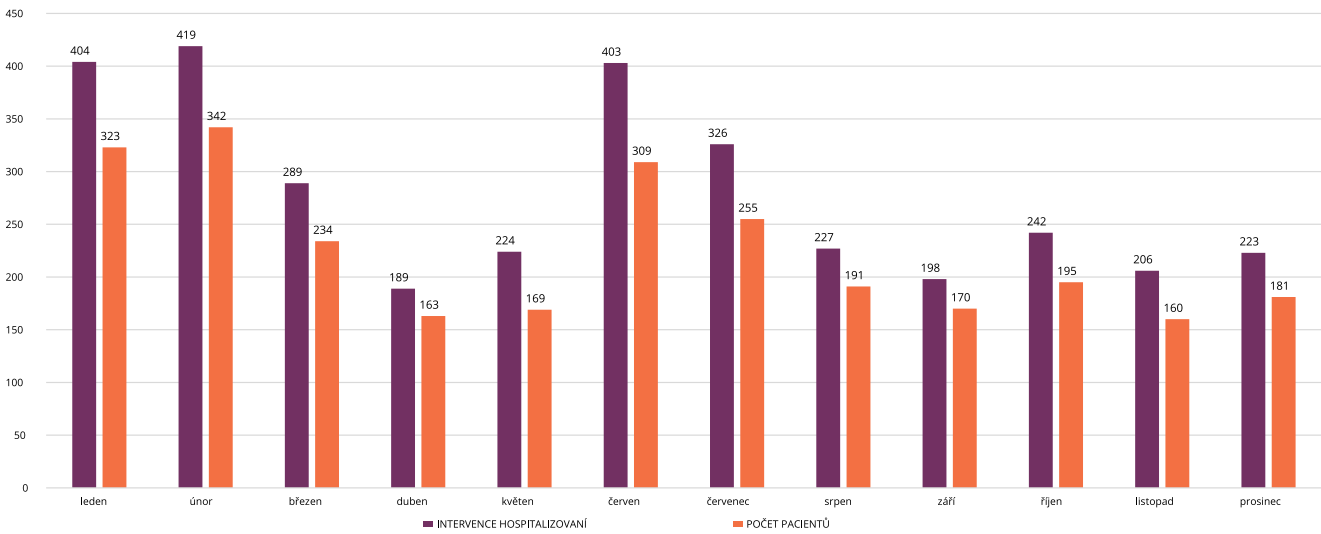
GRAF 2) POČET KONTAKTŮ.

Kontaktem se rozumí setkání do 5 minut

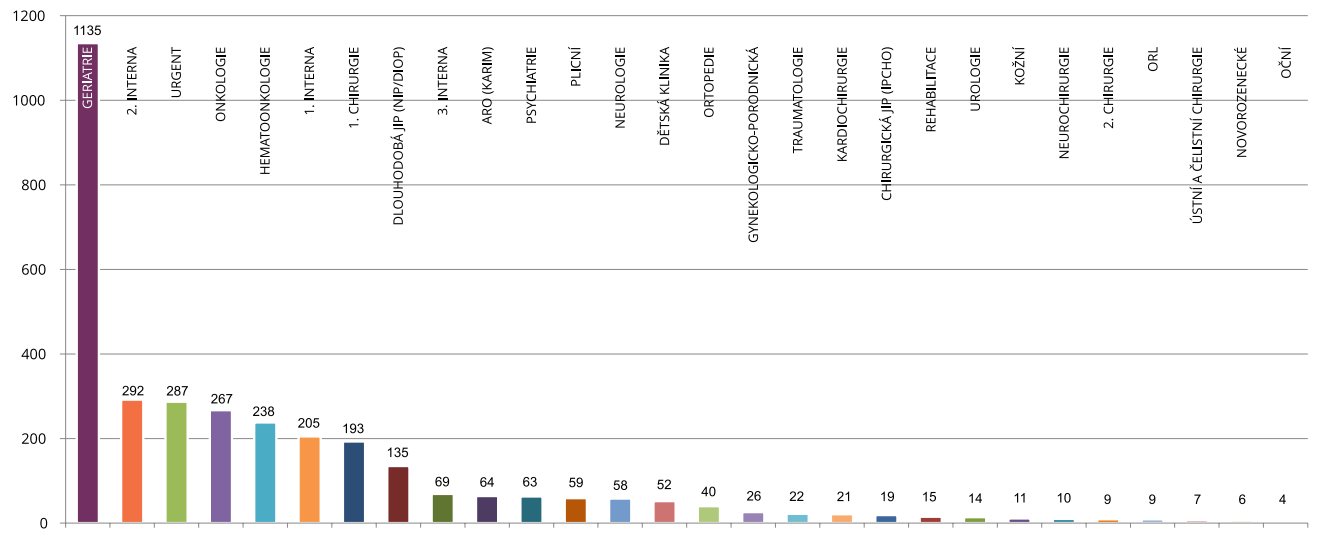

GRAF 3) POČET INTERVENČÍ I HOSPITALIZOVANÝCH PACIENTŮ / POČET PACIENTŮ

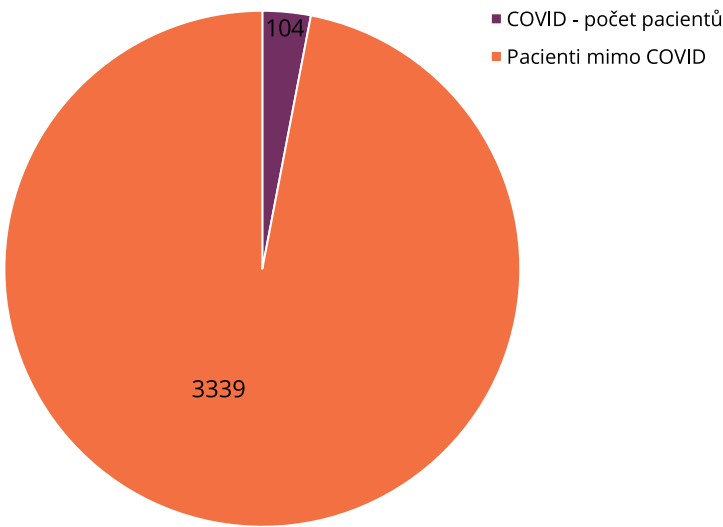
S některými pacienty proběhlo pouze jedno setkání, jiní si přáli opakovanou návštěvu NK. Tato volba závisela na délce hospitalizace, závažnosti onemocnění i jiných okolnostech.

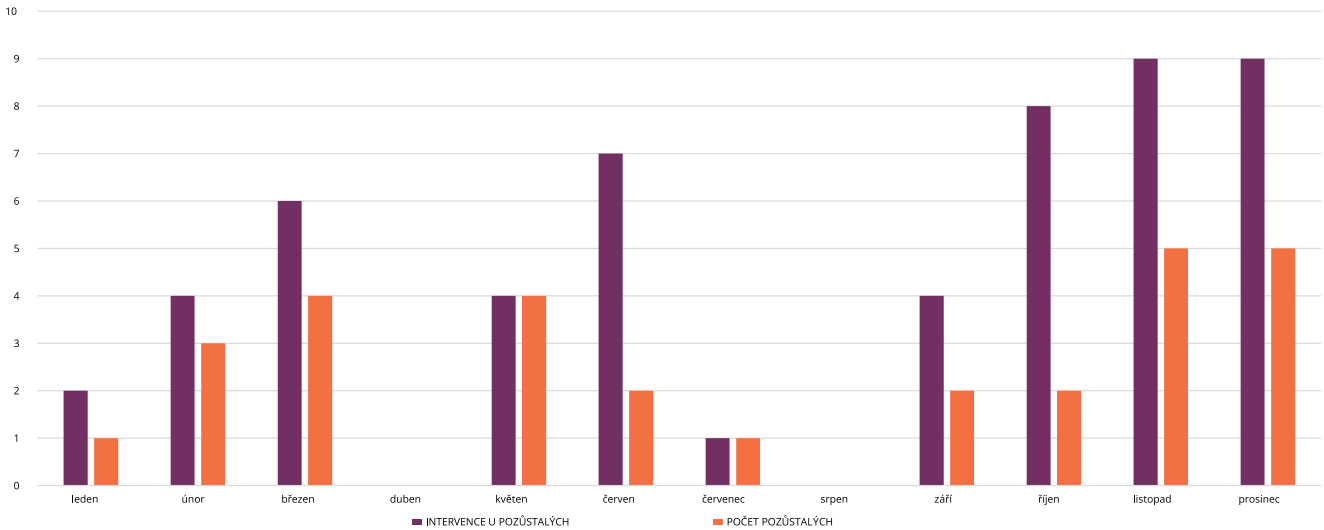
GRAF 4) POČET INTERVENČÍ NA KLINIKÁCH

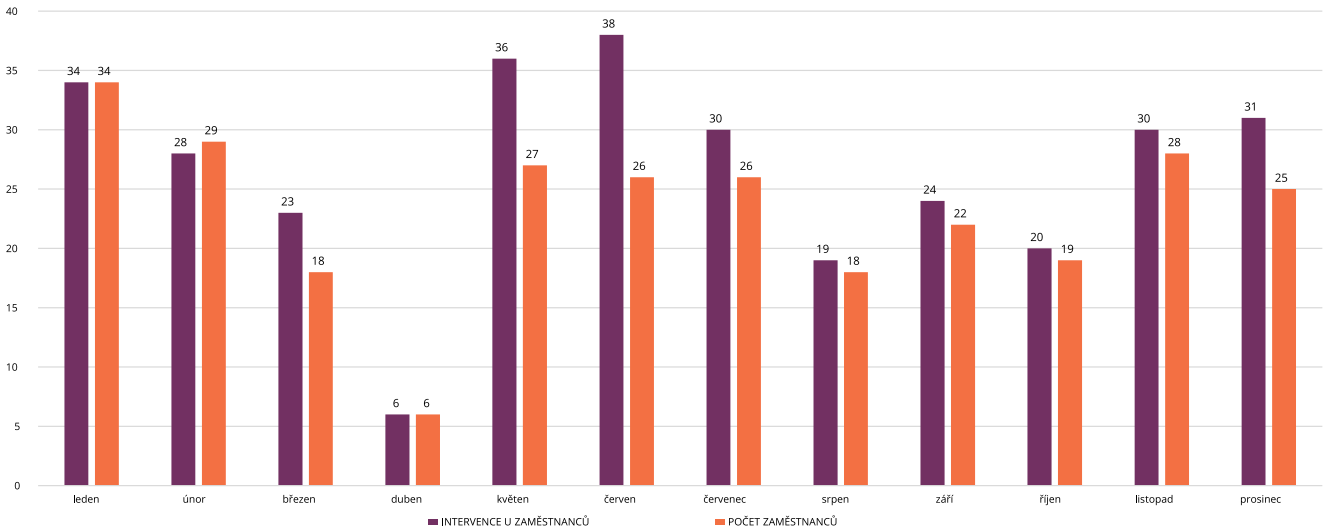
GRAF 5) POČET INTERVENČÍ U PACIENTŮ S COVID-19

GRAF 6) POČET INTERVENCÍ A POZŮSTALÝCH

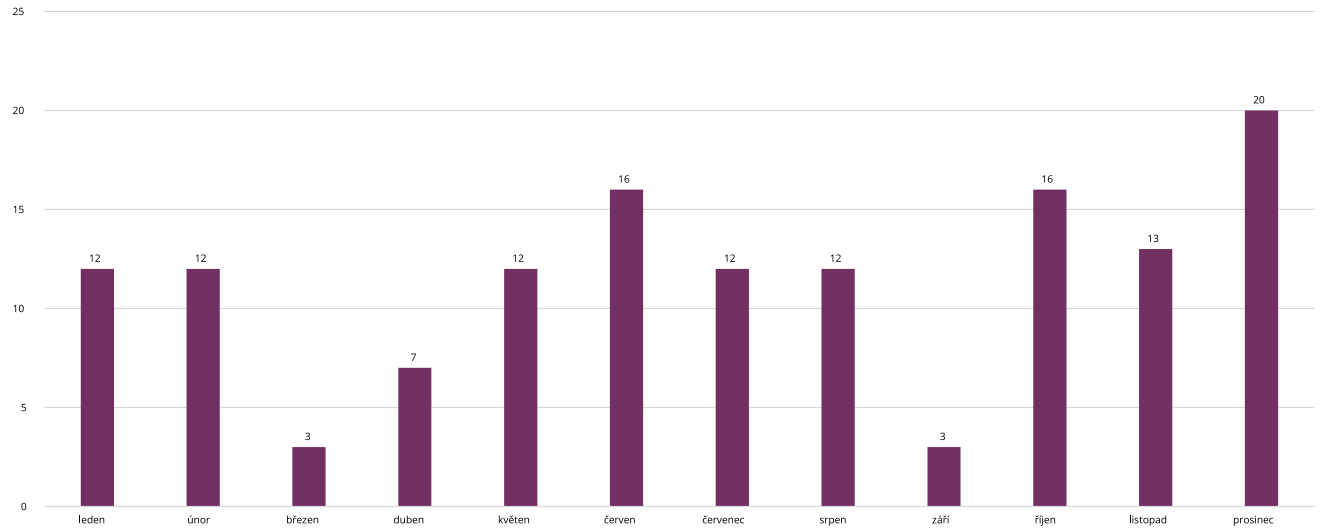

GRAF 8) POČET INTERVENCÍ U ZAMĚSTNANCŮ / POČET ZAMĚSTNANCŮ

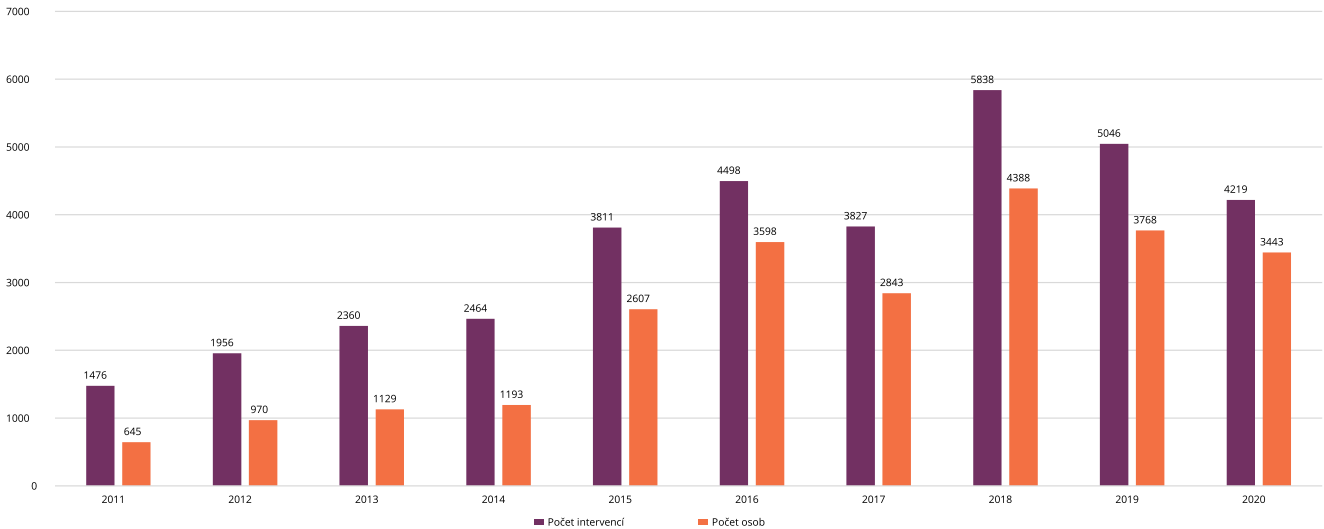

GRAF 7) NÁVŠTĚVY DUCHOVNÍCH

V roce 2020 bylo poskytnuto 172 intervencí celkem 126 zaměstnancům.

GRAF 9) SHRNUÍ: SROVNÁNÍ PÉČE S ROCE 2020 A PŘEDCHOZÍMI LETY

Při práci na COVID odděleních musel personál nosit ochranné pomůcky, které tvoří bariéru a vytváří prostředí anonymity. Byli jsme rádi, že jsme mohli docházet i na tato oddělení. A ještě větší radost jsme měli z toho, že i když byla práce pro ošetřující personál vyčerpávající, přesto zde panovala přátelská atmosféra, která měla pozitivní vliv i na pacienty. I přes bariéru ochranných obleků, čepic a respirátorů tak vznikaly krásné kolegiální, kamarádké a přátelské vztahy.

VZPOMÍNKY NK Z COVID ODDĚLENÍ

Mé první dvě návštěvy na COVID oddělení byly až téměř nepříjemné. Zdálo se jako by overall, respirátor, štít a vše to, co člověk přichází na toto oddělení musel mít na sobě, vytvářelo nepropustnou bariéru nejen pro vir, ale i pro setkání mezi dvěma lidmi. Zkrátka ne každou návštěvu člověk vnímal jako přínosnou pro toho druhého. Když jsem o něco později začal na toto oddělení docházet pravidelněji, jedna z prvních návštěv byla u pacienta, který rozhovor začal slovy: „Jen aby bylo jasno, jsem ateista.“ Přiznám se, že jsem si okamžitě vzpomněl na první „COVIDové“ návštěvy, kdy jsem pacientům nebyl schopný přes veškerou snahu přinést alespoň nějakou útěchu a naději. Vše se ještě umocnilo, když vzápětí přišel lékař konzultovat další postup léčby a pán s ním mluvil velmi odměřeně. Atmosféra byla nepříjemná. Jaký byl ale můj údiv, když jsme si mohli vzápětí velmi příjemně popovídat nejen o tom, jak se cítí, co v životě prožil a co ještě prožít chce. Na jeho popud jsme otevřeli témata, která hýbou člověkem, a hovořili jsme o hodnotách, pro které stojí za to žít. Vzájemně jsme si poděkovali za příjemně a hodnotně strávený čas. Po nějaké době byl muž propuštěn domů, dokonce dříve, než jsem se stihl na oddělení dostat znovu. Nevím, zda se ještě někdy sejdeme, ale věřím, že na nás oba mělo toto setkání jistý vliv.

Z DĚKOVNÉHO DOPISU OTCE ARCIBISKUPA MONS. JANA GRAUBNERA /ZKRÁCENO/

Při našem prvním setkání je na místě, abych především poděkoval za modlitby, díky nimž a skvělé práci lékařů tady dnes mohu být. Zkušenost s těžkým bojem proti Covidu nepřeji nikomu. Když mě na oddělení ARO navštívil sám ředitel fakultní nemocnice, mluvili lékaři o obdivuhodně rychlém zlepšování mého zdravotního stavu, který byl velmi vážný. Zaujala mě stručná reakce pana profesora Havlíka, který prohlásil: Tělo je jen odrazem ducha. Možná myslel na duchovní sílu jednotlivce, ale já v té chvíli opravdu myslel na sílu modlitby těch tisíců věřících. Cítil jsem, že tato síla mě nesla. Denně jsem všem žehnal. Dlouhých modliteb jsem nebyl schopen.

Životní zkouška je záležitostí krátkého času, ale je jí možné rozumět jen v souvislosti s celým životem a jeho směřováním. Ježíše Opuštěného, kterého jsem poznal skrze Chiaru Lubichovou, jsem si zvolil v kněžském mládí za Snoubence své duše. Bylo to proto, že jsem tehdy objevil, že Ježíš miluje nejvíc na kříži ve chvíli nejtěžší opuštěnosti od lidí i od Otce, když na kříži volá: Žízním. Sám je výkřikem, sám se z lásky stává ničím...a je všechno.

V mém životě se ukázal jako Ženich vždycky věrný, zatímco já to o sobě říct rozhodně nemohu, protože jsem jej v mnoha podobách nepoznal nebo nepřijal. Ale On ukázal, že stačí obejmout bolest, nepochopení, problém, starost, a i když se problém nevyřeší a bolest neodejde, jde o osobní setkání s Ním.

To jsem si znovu uvědomil v minulých dnech, když přišel Covid. U mě se nemoc projevila velkými zimnicemi, někdy až třikrát denně a někdy to byl dvou až tříhodinový zápas. Vi-

děl jsem, že nejsem schopen se postarat vůbec o nic, že se vysoké ideály zužovaly jenom na to, abych se přestal konečně chvět. Viděl jsem, že si nejen nemohu dělat žádný plán, že nemůžu udělat už v životě vůbec nic, protože všechno je mi vzato z rukou a brzy může být konec. Když taková zkouška přešla, tak jen tím, že zimnici vystřídala vysoká horečka, a vše se znovu opakovalo. Při jedné z posledních takových zimnic, ale přišel úžasný pokoj, protože jsem si uvědomil, a právě v této nicotě, v této bídě, v této bezvýchodnosti: přichází On a já už přece nemusím chtít nic víc, ničeho víc nemůžu nikdy dosáhnout, než abych byl v Ném. To přineslo pokoj, který mne zbavil napětí a bolesti. Ukázal se jako větší než všechno to ostatní.

Vím, že lékaři hovoří o krizi a skepsi, ale v duši mám hluboký pokoj. Věřím, že Boží láska ukáže to nejlepší. Jestli modlitby lidí, kteří za mne prosí, nebudou vyslyšeny tak, abych se uzdravil, pak prosím, aby byly vyslyšeny tak, že se sejdeme u Pána. To by byl požehnaný plod těchto zkoušek. Děkuji, moc děkuji. Vím, že je za co děkovat.

Dnes mám radost nejen z postupného návratu zdraví, ale i ze spontánního projevu živého společenství víry, které věřící ukázali modlitbou, jejíž plody nejsou daleko od zázraku. Naše církve přes všechny chyby není v krizi. Ona žije. Bohatí touto zkušeností můžeme pokračovat v modlitbě nejen za další nemocné, ale i za úplné zastavení pandemie a za návrat lidských srdcí k Bohu.

Další aktivity NK

12. 2. SLAVENÍ SVĚTOVÉHO DNE NEMOCNÝCH V DOMINIKÁNŮ I OLOMOUCI

U příležitosti světového dne nemocných (11. 2.) byla sloužena mše svatá za nemocné, lékaře a zdravotníky v dominikánském kostele. Po jejím skončení následovala přednáška dominikána P. Antonína Krasuckého na téma: „Udělování svátosti pomazání nemocných během hospitalizace v nemocnici.“

18. 2. SVĚTOVÝ DEN NEMOCNÝCH VE FNOL

V návaznosti na předchozí duchovní aktivitu navštívil biskup Josef Nuzík a P. Bohumír Vitásek I. interní kliniku - oddělení kardiologie, na které pacienty pravidelně navštěvuje nemocniční kaplan Jaroslav Křivánek. Návštěvu přivítal přednosta kliniky prof. MUDr. Miloš Táborský, CSc., FESC, FACC, MBA, který představil její zaměření. Poté společně navštívili

pacienty. Otec biskup rozdál přítomným obrázky a každé setkání zakončil modlitbou za nemocného.

18. 2. DEN PREVENCE

Den prevence pořádala FNOL v obchodní galerii Šantovka. Odborníci nabídli užitečný program plný praktických informací a bezplatných vyšetření. Do programu byla zapojena i Poradna Hořec. Informovali jsme veřejnost o doprovázení pozůstalých a nabízeli propagační materiál i ukázkou související literatury.

2. 11. VZPOMÍNAT S LÁSKOU

Na začátku listopadu pořádali nemocniční kaplani v odpoledních hodinách již tradiční vzpomínkové a modlitební setkání pro zaměstnance FN Olomouc a pozůstalé u nemocniční kaple. Letos proběhlo v tichu jen za přítomnosti dvou kaplanů. Po celý měsíc byla v kapli výzva s možností vhadzovat své prosby nejen za zemřelé do schránky v kapli. Každý týden jsme vybírali plnou schránku a úmysly předkládali v modlitbě Bohu.

MODLITBA V KAPLI 22. 12. 2020

V roce 2020 jsme nově zavedli pravidelnou společnou modlitbu pro zájemce z řad zaměstnanců FNOL. Před vánočními svátky se uskutečnilo první setkání v nemocniční kapli, které zpěvem a hrou na varhany doprovodila paní Křivánková.

Životní příběhy těch, kterým jsme se věnovali...

INTERVENCE NA KLINICE NIP - DIOP

Po nešťastné události byla v létě do FNOL převezena mladá žena. Zdravotní personál nabídl rodičům ženy službu nemocničního kaplana. Stav pacientky byl velmi vážný, proto lékař zavolal na náš služební telefon. Přestože to bylo o víkendu, přišla jsem za pacientkou. U lůžka nemocné, která byla v umělém spánku, jsem se setkala s jejími rodiči. V této těžké situaci jsem jim nabídla svou blízkost a možnost sdílení.

Maminka zmínila, že dcera je pokřtěná, a tak jsem s ní hovořila o významu svátosti nemocných. Po souhlasu rodičů jsem zavolala kněze, který byl k našemu překvapení právě v nemocnici.

Když přišel a udělil pacientce svátost pomazání nemocných, rodiče se dali do pláče, který uvolnil nahromaděnou vnitřní bolest.

V rozhovoru jsme dále otevřeli i téma posledního rozloučení. Rodiče si přáli, aby pohřeb měl kněz, který uděloval svátost pomazání nemocných.

Dcera zemřela za tři měsíce. Byla to opět sobota, kdy mi maminka pacientky zavolala tuto smutnou zprávu. Snažila jsem se jí poskytnout oporu a poradit v konkrétních věcech ohledně vyřízení pohřbu. Před pohřbem jsme se ještě společně setkaly v Poradně Hořec ve FNOL, abychom měly prostor pro rozhovor a dokončení příprav na pohřeb.

Pro oba rodiče bylo velmi těžké a bolestné, že dcera, která s nimi bydlela celý život a kterou velmi milovali, už mezi nimi není. Mše svatá s pohřebními obřady byla důkazem za život jejich dcery a zároveň odezdáním její duše Bohu. Byla jsem vděčná, že jsem při ní mohla doprovázet zpěvem a hrou na varhany.

I když chvíle rozloučení s tím, koho jsme milovali, je velmi bolestná, tak můžeme zakusit i útěchu, že „všechno, co žijeme s láskou, přechází s Kristem do vzkříšení a věčnost tvoří vztahy, které nikdy nekončí“ (Tomáš Špidlík). Tyto vztahy a láska, kterou jsme mezi sebou prožívali, se pro nás můžou stát duchovním mostem a spojením s těmi, kteří nás na věčnost předešli.

Zpracovala: Marie Maňáková, nemocniční kaplanka FNOL

INTERVENCE NA II. INTERNÍ KLINICE

Těsně před Vánoci jsem byl navštívit staršího muže na COVID oddělení. Nechtěl příliš spolupracovat s personálem a byl zachmuřelý a negativistický. Lékař mne tedy poprosil, zda bych si s ním nezkusil popovídat. Během rozhovoru opakovaně vyjadřoval zlost vůči své manželce a dceři, protože mu nepomohly, když jejich pomoc potřeboval. Na druhou stranu byl vděčný za to, že mu pomoc nečekaně zavolala druhá dcera, která žije v cizině a odtud zavolala sanitku. Mluvili jsme spolu o potřebě odpuštění těm, kdo nám ublížili, ale i o tom, co dalšího ho trápí a co má v životě rád. Když řekl, že má rád čokoládu, nabídl jsem, že mu ji donesu. Podívoval se, proč bych to dělal, nicméně odpoledne jsem mu jednu tabulku koupil a donesl do nemocnice. Vzhledem k tomu, že hned poté byly Vánoce, neměli jsme už možnost se vidět. Popravdě ani nevím, jak se jeho příběh vyvíjel dál, tedy zda se vyléčil a vrátil se domů, nebo zemřel, zda dokázal odpustit svým blízkým, ani jestli si mohl vychutnat svou oblíbenou čokoládu. Jediné, co vím, je, že jsme spolu mohli chvíli být jako lidé, a doufám, že i díky drobnosti, jako je čokoláda, mohl jeho pobyt v nemocnici být i na takovém oddělení, jako je COVID, o něco příjemnější.

Zpracoval: Filip Fürst, nemocniční kaplan FNOL

LIDSKÝ ROZMĚR NEOSOBNÍCH TECHNOLOGIÍ

Pacientka, kterou jsem vloni na jaře navštěvoval, byla pro celkové vyčerpání hospitalizována na geriatrickém oddělení. Z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a osamoceního života si nedokázala spojit souvislosti ohledně vypuklé celosvětové epidemie, striktních omezení a její nově nastalé situace. Při první návštěvě se mě ptala, proč za ní nikdo z rodiny nechodí. A tak jsem trpělivě vysvětloval, jak se obrátil život na celém světě na ruby, že osobní kontakt je omezen na minimum, všichni musí nosit roušky. A že ji rodina nemůže navštívit, protože je zákaz návštěv, aby se snížilo riziko přenosu infekce. Zdálo se, že tyto okolnosti pochopila, ale za týden se mě ptala na totéž. Viděl jsem na ní, jak se jí velmi stýská.

Usoudil jsem, že bude dobrý kontakt s rodinou zprostředkovat alespoň za pomoci moderních vymožeností. Dohodl jsem se s nimi, že natočí video, v němž svou blízkou pozdraví. Když jsem video pustil, zazářila jí očička. Slyšela známé hlasy a viděla tváře svých milovaných. Najednou se rozpomněla na spoustu příhod, které s vnoučaty a pravnoučaty zažila a po chvíli se z unavené staré paní stala povídavá babička.

Pochopil jsem, že starší pacienti při dlouhodobém nemocničním pobytu ztrácí pojem o čase. Dohodli jsme se na pravidelných návštěvách a předávání natočených pozdravů, aby si pacientka i v cizím prostředí uvědomovala, kdo je a kam patří. Byl jsem pro ni spojení se světem, kterému rozuměla, a lidmi, které milovala. I naše společná modlitba byla pro paní spojnicí s časem a místem, které měla ráda a cítila se v něm bezpečně – s kostelem, Husovým sborem, kam dříve často chodila.

Tento stav trval přibližně dva měsíce. Ale i přes všechno své odhodlání a vytrvalost přešla pacientka z časnosti na věčnost. Přesto se však rodina mohla s babičkou loučit s vědomím, že se jako příbuzní nesmířili se zákazem návštěv, ale že udělali maximum možného i prostřednictvím faráře a kaplana, aby babičku podpořili a na dálku provázeli závěrem jejího života. Umožnili jí, aby odcházela ze světa smířená, srozuměná se stavem věcí a s myšlenkami na své nejbližší. A to není na tomto světě málo...

Zpracoval:

Jaroslav Křivánek, nemocniční kaplan FNOL

INTERVENCE NA II. INTERNÍ KLINICE HORA PŘÁTELSTVÍ A NÁMAHY

Za pacienty přicházím buď na žádost personálu, rodiny, nebo pacienta samotného. Jindy se setkám s pacientem, když procházím pokoje na oddělení. Stejně to bylo i v případě pana V., který byl zrovna po gastroenterologickém zákroku. Pokud by moji návštěvu odmítl, vůbec by mě to nepřekvapilo. Většina pacientů si přeje v takové situaci odpočívat. Nicméně pacient byl zjevně rád, že jsem se u jeho lůžka zastavil a moji nabídku popovídat si přijal. Přesto, že jsme v úvodu zjistili, že jsme každý jiného vyznání, nebyl to důvod, abychom dále nepokračovali v našem rozhovoru o víře. Ten se postupně rozvíjel dále k životnímu příběhu pacienta, který mě velmi zaujal. Pán byl totiž horolezec. Přes všechno těžké, čím v životě procházel, stále vyjadřoval vděčnost. „Jsem za svůj život rád, prožil jsem krásný život, neměnil bych, přesto že to byl náročný život.“ Bylo to pro mě velmi povzbudivé a radostné setkání, i když se odehrávalo u nemocničního lůžka. Samozřejmě mě zajímalo, jaké hory zdolal a kam všude se podíval. Vyprávěl mi o tom, jak při práci v horské službě v Tatrách navštěvoval spolu se svými kolegy starý dřevěný kostel. „Chodili jsme tam, abychom se chvíli ztišili a poprosili v modlitbě o sílu zvládnout náročný den ve službě a ve zdraví se vrátit.“ Pověděl mi také příběh o tom, jak přišel při jednom výstupu o svého kolegu a dobrého přítele. Popisoval mi jednu expedici, kterou podnikl na horu, která nebyla ve světě horolezectví až tak zvučného jména, ale pro něj byla neza-

pomenutelná. Přesto, že zažil velmi náročné chvíle, šlo při výstupu o život a nevěděl, zda se vrátí, zakusil nesmírnou sílu přátelství v dobré partě. Na konci to vyprávění shrnul slovy: „Byla to hora přátelství a námahy.“ Místo skutečného názvu hory jsem si zapamatoval tato jeho slova. Ve svém pokročilém věku (bylo mu přes 80) si nestěžoval na své opotřebované tělo. Spíš děkoval za to, že mu tak dlouho sloužilo, aby se mohl věnovat tomu, co měl v životě rád, sportu, horolezectví a službě druhým v horské službě. Oba jsme byli za setkání velmi rádi a věřím, že každý z nás si odnášel obohacení do svého života. Při rozloučení jsme se domluvili, že se zastavím další den dopoledne, abych se zeptal, jak se mu daří. Když jsem přišel další den, k mému překvapení jsem potkal pacienta na chodbě přichystaného na odchod. Čekal na sanitku a tak jsem mu nabídl, že si můžeme ještě chvíli popovídat. Nečekal jsem, že otevře pro něj velmi bolestivé téma jeho manželky. Trpí vážnou nemocí, která jí brání, aby svého manžela a děti poznala. Svěřil se mi s tím, jak je pro něj těžké ji navštěvovat. Když mi to říkal, měl slzy v očích. V tom přišel řidič sanitky. Popřáli jsme si vše dobré a já ho ujistil, že na něj budu pamatovat v modlitbě. Mrzelo mě, že jsme neměli více času na náš druhý rozhovor, ale byl jsem rád a velice jsem si vážil jeho důvěry a odvahy se mi svěřit.

Zpracoval:

Vojtěch Lamač, nemocniční kaplan FNOL

Poděkování

Na tomto místě děkujeme především všem, kteří naši službu koordinují a podporují - managementu FN Olomouc a Arcibiskupství Olomouc. Bez nich bychom ve FNOL nemohli fungovat. Dále děkuji všem stávajícím a bývalým kolegům a kněžím. Díky společnému úsilí se nám zdařilo vše výše uvedené.

Díky patří také naší paní supervizorce, která je nám k dispozici – on-line nebo na telefonu. Dále všem zaměstnancům, se kterými jsme spolupracovali, ale také dobrovolníkům, dárčům a příznivcům, kteří nám přispívají svým časem, prostředky, modlitbou.

Ti, za kterými můžeme přicházet a být jim na blízku, jsou pro nás mnohdy také obohacením a inspirací, za což jsme vděční.

Děkujeme Bohu, že nás do této služby povolal a dal nám potřebné dary, abychom je mohli rozdávat dál.

Přeji nám všem, ať máme při naší práci dostatek naděje, pokoje a lásky a dokážeme tyto hodnoty šířit okolo sebe.

*Za nemocniční kaplany FN Olomouc vypracovala
Jana Březinová*

NEMOCNIČNÍ KAPLANI FN OLOMOUC

tel.: 733 789 731

e-mail: kaplani.fnol@seznam.cz

web: kaplani.fnol.cz

Preferovaný čas pro telefonáty je v pracovní dny od 10.00 do 16.00 hodin, kdy jsou kaplani přítomni ve FNOL. V krizových situacích lze volat nonstop.

PORADNA HOŘEC

tel.: 733 789 731

e-mail: poradna.horec@gmail.com

V poradně Hořec jsou poradci pravidelně přítomni v pondělí od 10.00 do 11.30 a ve středu od 15.00 do 17.00 hodin. Návštěvu je možné domluvit i na jinou dobu.

Webové stránky asociací nemocničních kaplanů:

www.kaplan-nemocnice.cz

www.nemocnicnikaplan.cz

